

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapslag om pensionsavgift för anställda som omfattas av landskapets pensionssystem

1993-94

nr 9

FR nr 13

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår en landskapslag, enligt vilken alla anställda som omfattas av landskapets pensionssystem även under år 1994 deltar i pensionsskyddet genom en pensionsavgift som uppbärs på den utbetalda lönen.

Utskottets förslag

Utskottet tillstyrker förslaget med vissa ändringsförslag av lagteknisk och språklig natur.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Lagtinget antog i september 1992 en blankettlag om tillämpning av rikslagen om pensionsavgift för anställda. Lagen gäller temporärt under år 1993. Förslaget om att de anställda både inom den privata och den offentliga sektorn skall delta i kostnaderna för sitt pensionsskydd härrör från tidigare inkomstpolitiska lösningar och motiveras bl.a. av de ständigt stigande pensionskostnaderna.

Som framgår såväl av framställningens motivering som av förslaget till budget för år 1994 har landskapsstyrelsen tillsatt en arbetsgrupp för att utreda alternativa tillvägagångssätt för den framtida finansieringen av landskapets pensioner. Utskottet har inhämtat att lagen bl.a. av denna orsak avses bli temporär i avvaktan på de förslag arbetsgruppen framlägger. Till arbetsgruppens uppgifter hör även frågan om hur de genom pensionsavgifterna influtna medlen skall förvaltas och i vilken mån arbetstagarernas organisationer får inflytande över förvaltningen.

Utskottet konstaterar att lagförslaget har karaktären av en självständig lagstiftningsakt medan den hittillsvarande temporära landskapslagen är av blankettlagsnatur. Förslagets 2 §, i vilken pensionsavgiftens storlek regleras, är dock utformad som en blankettbestämmelse men med möjlighet till avvikelse genom tjänstekollektivavtal. Till denna del föreslår utskottet en precisering av lagförslaget. I övrigt föreslår utskottet endast vissa mindre ändringar av lagteknisk och språklig natur.

Detaljmotivering

1 §. Ändringsförslaget är av språklig natur. Utskottet anser att termen "arbetstagare" i allmänt språkbruk huvudsakligen används i fråga om privaträttsligt anställda. Begreppet "pensionsavgift" är i sig tillräckligt tydligt också utan tillägget "för arbetstagare". Motsvarande ändringar föreslås i andra paragrafer.

2 § Utskottet har efter omröstning (3-2) omfattat förslaget att en avvikande pensionsavgiftsprocent kan bestämmas genom tjänstekollektivavtal. Beslutet har biträtts av ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback och ersättaren Sjöstrand. Utskottet föreslår dock ett förtydligande av formuleringen. Av framställningens förslag kan man få uppfattningen att landskapsstyrelsen ensidigt kan fatta beslut i saken, vilket dock enligt vad utskottet inhämtat inte varit avsikten.

9 § Utskottet föreslår att 2 och 3 mom. utgår som obehövliga. Enligt utskottets åsikt framgår innehållet av 2 mom. redan av lagförslaget i övrigt. Något egentligt behov av 3 mom. anser utskottet inte föreligga eftersom den föreslagna lagen torde komma att träda i kraft vid ingången av den närmast efter utfärdandet följande kalendermånaden. Förberedelser av rent praktisk karaktär kan vidtas även utan det föreslagna momentet.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 29 november 1993 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört byråchefen Jörgen Erlund och t.f. lagberedningssekreteraren Hans Selander samt ordföranden Jorma Lehtinen från AKAVA-Å r.f., organisationssekreteraren Tuula Mattsson från TOC-TÅ r.f. och ordföranden Helge Fredriksson från FOA-Å r.f.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamöterna Christer Jansson och Sirén samt ersättaren Sjöstrand.

Ledamöterna Christer Jansson och Sirén har anfört en gemensam reservation till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

L A N D S K A P S L A G
om pensionsavgift för anställda
som omfattas av landskapets pensionssystem

(Ingressen lika som i framställningen).

1 §

Tillämpningsområde

De som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet Åland samt de, om vilkas rätt till pension av landskapets medel i tillämpliga delar gäller vad som stadgas om rätt till pension för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet, skall betala en pensionsavgift (*uteslutning*) till landskapet.

Även lagtingets ledamöter och landskapsstyrelsens medlemmar skall betala en pensionsavgift (*uteslutning*) till landskapet.

2 §

Pensionsavgiftens storlek

(*Uteslutning*) Pensionsavgiften skall till sin storlek motsvara den i 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61) stadgade pensionsavgiftsprocenten *beräknad på* den lön (*uteslutning*) som avses i 3 §.

Genom tjänstekollektivavtal kan bestämmas om avvikelse från det i 1 mom. nämnda beloppet.

3 §

Arbetsgivarens förpliktelser

Arbetsgivaren är skyldig att i samband med löneutbetalningen innehålla (*uteslutning*) *pensionsavgiften* av den på ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande i 4 § lagen om förskottsuppbörd (FFS 418/59) eller i 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/78) avsedda lönen samt *att redovisa avgiften* till landskapet på det sätt som landskapsstyrelsen bestämmer.

4-6 §§

(Lika som i framställningen).

7 §

Besvär

Om förutsättningarna och sättet för anförande av besvär över beslut som avser (*uteslutning*) *pensionsavgiften* finns bestämmelser i 25 § självstyrelselagen samt i lagen

om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50).

8 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om *verkställigheten* och *tillämpningen* av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

9 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

(1 mom. lika som i framställningen).

(2 och 3 mom. utslutes).

Mariehamn den 14 december 1993

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

R E S E R V A T I O N

Vi undertecknade kan inte förena oss med utskottsmajoritetens beslut rörande 2 § 2 mom. i förslaget till landskapslag om pensionsavgift för anställda som omfattas av landskapets pensionssystem (framst.nr 13/1993-94). Enligt vår mening är det, bl.a. med hänsyn till önskvärdheten av att på förhand kunna bedöma landskapets intäkter i form av pensionsavgifter, mest ändamålsenligt att pensionsavgiften fastställs uteslutande i enlighet med det mer neutrala förfarande som beskrivs i paragrafens 1 mom.

Med hänvisning till det sagda anser vi att 2 § 2 mom. borde ha utgått ur lagtexten.

Mariehamn den 16 december 1993.

Christer Jansson

Max Sirén